ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VII^то ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

(ПЪРВА РЕДОВНА СЕССИЯ).

XX Засѣдание, Понедѣлникъ, 22 Ноември, 1893 год.

(Отворено въ 1½ часа подиръ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя г-на Г. Живкова).

Отсѫтствуватъ прѣдставителитѣ: Атанасъ Краевъ, Атанасъ Пулевъ, Георги Данчевъ, Георги Пеневъ, Герчо Караколевъ, Д-ръ Калпаковъ, Дано Китовъ, Евт. Друмевъ, Желю Младеновъ, Ив. Халачовъ, Ив. Хаджиеновъ, Ив. Андоновъ, Ив. Коларовъ, Иосифъ Богдановъ, Иванъ Алексиевъ, Лазаръ Стаменовъ, Начо Стояновъ, Неджибъ Бей Чилингировъ, Сотиръ Календеровъ, Стефанъ Симеоновъ, Ст. Паница, Спасъ П. Величковъ, Тако Пѣевъ Хр. Дюкмеджиевъ и Хасанъ Бей.

Прѣдсѣд.: (Звъни). Отъ цѣлото число на прѣдставителитѣ, въ днешното засѣдание присѫтствуватъ 121 души, значи, има законното число, за да се отвори засѣданието и да се пристѫпи къмъ разглеждание на въпроситѣ, поставени на дневния редъ.

На дневния редъ, за днешното засѣдание, имаме слѣдующитѣ въпроси:

I. Разни съобщения;

II. Избирание коммисия по Министерството на Търговията и Земледѣлието;

III. Трето четение закона за лихоимскитѣ дѣла въ Варненското и Силистренско окржжия; и

IV. Първо четение законопроекта за задължителното прѣподаване на земледѣлието въ всичкитѣ наши срѣдни учебни заведения и духовни семинарии.

Първиятъ въпросъ отъ дневния редъ е: разни съобщения. Г-нъ секретарьтъ ще прочете постѫпилитѣ книжа.

Секр. Кр. Мирски (Чете):

„Министерство на Финанситѣ. Отдѣление за търговията, промишленността и земледѣлието. № 54.948 Ноември 17 день, 1893 год. г. София.

До Г-на Прѣсѣдателя на VII Об. Нар. Събрание.

Господине Прѣдсѣдателю!

Съгласно чл. 109-й отъ Конституцията и на основание Височайше одобрения ми Докладъ отъ 1-й того подъ № 51660, заедно съ настоящето, като Ви испращамъ въ 200 екземпляра законопроектъ за даване концессия на Софийския житель Димитръ Сотировъ, за устрояването и експлоатирането на една кожарска фабрика въ околността на София, имамъ честьта да ви помолѫ да благоволите и внесете този законопроектъ въ сегашната сессия на Нар. Събрание, на разглеждание и одобрение.

Министръ: Ив. Салабашевъ".

Прѣдсѣд.: Кога желае Нар. Събрание да стане първото четение на тоя законопроектъ? (Гласове: Въ идущето засѣдание). Който не приема, щото първото четение на тоя законопроектъ да стане въ идущето засѣдание, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, остава за идущето засѣдание.

Секр. Кр. Мирски: (Чете)

„Военно Министерство. Отдѣлъ Административенъ. Отдѣление Бюджетно. № 7122, 18 Ноември 1893 год. г. София.

До Господина Прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.

Тукъ.

При това, като Ви испращамъ г-не прѣдсѣдателю, едно „рѣшение“ за исплащание суммата 2129 лева и 5 ст. отъ глава I-а § 1-й на Военния Бюджетъ за 1892 год. съставляющи заплатата на свърхщатни музиканти, молж ви да го прѣдложите за одобрение отъ Нар. Събрание.

При това Ви съобщавамъ, че формалноститѣ изисквани отъ чл. 109-й на Конституцията сж испълнени, за което се прилагатъ при настоящето прѣписи отъ доклада ми подъ № 415 и Указа подъ № 72.

Военний Министръ, Поч. Флигелъ Адютантъ отъ Генералния Щабъ: Подполковникъ Савковъ“.

Прѣдсѣд.: Какъ желае Нар. Събрание, сега ли да стане първото четение на внесеното отъ Военното Министерство рѣшение, или да се тури на дневния редъ за идущето засѣдание? (Гласове: Да се отложи за идущето засѣдание). Който желае сега да стане първото четение на това рѣшение, да си вдигне ржката. (Меншество). Значи, остава за въ идущето засѣдание.

Секр. Кр. Мирски: (Чете)

„Военно Министерство. Отдѣлъ Административенъ. Отдѣление Бюджетно. № 7121, 18 Ноември 1893 год. г. София.

До Господина Прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.

Тукъ.

При това, като Ви испращамъ г-не прѣдсѣдателю, единъ законопроектъ за записване като държавна загуба, суммата 7741 гр. 85 сант. златни или 1769 лева и 2 ст., по смѣткитѣ на бившитѣ Южни Български войскови части за 1885/86 финансови години, молж Ви да го прѣдложите на Събранието за удобрение.

При това ви съобщавамъ, че формалноститѣ изисквани отъ чл. 109-й отъ Конституцията сж испълнени, за което се прилагатъ прѣписи отъ доклада ми подъ № 412 и Указа № 69.

Военний Министръ, Почетенъ Флигелъ Адютантъ отъ Генералния Щабъ:

Подполковникъ Савковъ“.

Прѣдсѣд.: Какъ желае Нар. Събрание, сега ли да стане първото четение на тоя законопроектъ, или въ идущето засѣдание? (Гласове: Въ идущето засѣдание). Който е съгласенъ, да се остави за идущето засѣдание, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, остава за идущето засѣдание.

Секр. Кр. Мирски: (Чете)

„Военно Министерство. Отдѣлъ Административенъ. Отдѣление Бюджетно. № 7120, 18 Ноември 1893 год. г. София.

До Господина Прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.

Тукъ.

При това, като Ви испращамъ, г.не прѣдсѣдателю, единъ законопроектъ за записване като държавна загуба, суммата 1142 лева и 50 ст. по смѣткитѣ на бившитѣ Южно-Български войскови части за 1885 86 финансови години, молж ви да го прѣдложите на Събранието за удобрение.

При това ви извѣстявамъ, че формалноститѣ изискани отъ чл. 109-й отъ Конституцията сж испълнени, за което се прилагатъ прѣписи отъ доклада ми подъ № 416 и Указа № 73.

Военний Министръ, Почетенъ Флигелъ Адютантъ, отъ Генералния Щабъ:

Подполковникъ Савковъ“.

Прѣдсѣд.: Какъ желае Нар. Събрание, сега ли да стане първото четение на тоя законопроектъ, или въ идущето засѣдание? (Гласове: Въ идущето засѣдание). Който не приема да се тури на дневния редъ за идущето засѣдание, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, остава за идущето засѣдание.

Секр. Кр. Мирски: (Чете).

„Военно Министерство. Отдѣлъ Канцелярия. Отдѣление Инспект. № 3385, Ноември 18 день, 1893 год. ст. София.

До Г-на Прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.

Тукъ.

Повѣренното ми Министерство, като ви извѣстява, г-не прѣдсѣдателю, че съ разрѣшението на Министерския Съвѣтъ, въ засѣданието му на 2-й того, съ протоколъ № 69, е приетъ съ контрактъ, на една година, Австрийскиятъ поддапникъ Матѣй Аулбрехтъ, за капелмейсторъ на 16-й Ловчански полкъ, прѣдъ видъ на нѣманието за сега Български поддапникъ да заеме тая длъжность, молж ви да внесете за одобрение отъ Събранието приманието на Българска служба горѣпоменжтия Матѣя Аулбрехтъ.

Военний Министръ, Почетенъ Флигелъ Адютантъ отъ Генералния Щабъ:

Подполкоцникъ Савковъ“.

Прѣдсѣд.: Кога желае Нар. Събрание да рѣши тоя въпросъ? (Гласове: Сега). Който не приема сега да се рѣши този въпросъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, сега ще се рѣши.

Удобрява ли Нар. Събрание приманието на българска служба Австрийския поддапникъ Матѣя Аулбрехта? (Гласове: Удобрява). Който не удобряра, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, удобрява се.

Секр. Кр. Мирски: (Чете).

„Министерство на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла. Отдѣление смѣт. домак. № 16.427, Ноември 20-й день 1893 год. гр. София.

Господину Прѣдсѣдателю на Нар. Събрание.

Като испращамъ съ настоящето прѣписъ отъ отношението № 54.947 на г-на Министра на Финансиитѣ и удобрѣниятъ, отъ Негово Царско Височество Докладъ № 16.426, заедно съ приложенитѣ къмъ него вѣдомость и законопроектъ, имамъ честь да Ви молѭ, господине прѣдсѣдателю, да прѣдставите на Нар Събрание гласуването въпросътъ, за отпускание на изискуемия свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 450.857 лева.

Министръ: Ст. Стамболовъ".

Прѣдсѣд.: Кога желае Нар. Събрание да стане първото четение на тоя законопроектъ? (Гласове: Сега). Който не желае сега да стане първото четение на внесения отъ М-рството на Вѫтр. Дѣла законопроектъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, сега ще стане първото четение.

Молѭ г-на секретаря да го прочете.

Секр. Кр. Мирски: (Чете)

Министерство на Финансиитѣ. Отдѣление за Държ. и Общ. Отчетность. № 54.947, Ноември 17-й день 1893 год. гр. София.

Господину Министру на Вѫтрѣшнитѣ Работи.

Господине Министре,

Имамъ честь да Ви съобщѭ, че съмъ на мнѣние да поискате отъ Нар. Събрание въ настоящата му сессия и двата допълнителни кредити, за които е прѣдметъ отношението Ви подъ насрѣщния номеръ, а именно, единия отъ 200.000 лева „за попълнение кредититѣ отъ бюджета, на повѣренното вамъ Министерство за текущ. год. въ § § 6—съ 30.000 лева, 8—съ 50.000 лева, 25—съ 60.000 и 33—съ 60.000", а другитѣ 250.857 лева „за исплащание длъжнитѣ по разни параграфи отъ бюджета на повѣренното вамъ Министерство за 1892 год. суммы, за които не е имало прѣдвиденъ достатъченъ кредитъ".

Министръ: Ив. Салабашевъ.

На първообразното съ собственната на Негово Царско Височество ржка написано: „Одобрѣно: **Фердинандъ**".

Докладъ до Негово Царско Височество Князя.

№ 16,426.

Господарю!

Кредититѣ по четире параграфи въ бюджета на повѣренното ми Министерство за текущата година се оказахѫ недостатъчни, за да се покриѭтъ всичкитѣ появивши се нужди, по слѣдующитѣ причини:

1. По § 6-й „за пѫтни на чиновницитѣ и служащитѣ по вѣдомството на Министерството". Защото прѣзъ тази година се събирахѫ на сборнитѣ пунктове всичкитѣ конни полицейски и погранични стражари и стояхѫ на обучение по цѣлъ мѣсецъ; отъ друга страна, като сборнитѣ пунктове бѣхѫ само шесть, вмѣсто както бѣхѫ по прѣди седемъ, то на нѣкои стражари се паднѫ да пѫтуватъ доволно дълги разстояния. Отъ всичко това произлезе, че имаше околии, на стражаритѣ отъ които за пѫтни и дневни пари се платихѫ до 3000 лева.

2. По § 8-й „за облѣкло и въоръжение на полицейската и погранична стража". За прѣвъоръжаване на военната полицейска и погранична стража съ новитѣ Манлихерови карабини се заплатихѫ отъ обикновения кредитъ—за пушкитѣ 60,000 лева и за патрони 17.220 лева. По този начинъ този кредитъ останѫ недостатъченъ за да покрие разноскитѣ по облѣклото и другитѣ по-малки, по поддържание оръжието.

3. По § 25-й „за храна, постилки, отопление и освѣтление на болнитѣ по всичкитѣ болници и други необходимости въобще по подържанието имъ". Прѣзъ тази година въ болницитѣ е имало въобще много по-голѣмо число болни, при това въ много отъ сѫщитѣ тѣзи болници се подновихѫ почти съвършенно постилкитѣ, облѣклата и покѫщнината, тъй като отъ дългогодишното имъ употрѣбление сѫ били станѫли съвсемъ негодни.

4. По § 33-й „расходи по карантинни цѣли". Извѣстно е, че по причина на появяването холерата въ всичкитѣ съсѣдни на държавата ни страни, трѣбваше да се вематъ строги мѣрки, за да се недопустне и у насъ; затова, по всичкитѣ граници се поставихѫ карантини, наряжданието и поддържанието на които, костуваше на държавния ковчегъ голѣми разноски.

По тѣзи причини явява се необходима нужда да се исходатайствува отъ Нар. Събрание свърхсмѣтенъ кредитъ 200.000 лева, които да се распрѣдѣлѭтъ, като се прибавятъ: Къмъ § 6 — 30.000 лева, къмъ § 8 — 50.000 лева, къмъ § 25 — 60.000 лева и къмъ § 33 — 60.000 лева.

Освѣнъ това, и кредититѣ по нѣкой параграфи въ бюджета на повѣренното ми Министерство за 1892 г. се оказахѫ недостатъчни, за да се исплатѭтъ всичкитѣ направени, според прѣдставенитѣ документи, разноски. Като при това много отъ кредиторитѣ, на които се длъжахѫ суммы, за смѣтка на този бюджетъ, настояваха за да имъ се исплатѭтъ по скоро, намѣри се за цѣлесъобразно, та се поиска разрѣшението на Минитерския Съвѣтъ, на основание на което се исплатихѫ подъ расписки 177.559 лева 27 ст., а останѫхѫ неисплатени още около 73,297 лева 73 ст. — Тукъ се прилага вѣдомость, въ която подробно е изложено за смѣтка на кой параграфъ въ бюджета на повѣренното ми министерство за 1892 год., колко пари сѫ отпуснѫти подъ расписка и колко оставатъ още да се длъжѫтъ. За оформяване, прочее, на истеглените подъ расписка суммы и за

исплащание длъжимитѣ още, по бюджета за 1892 год.: нуждно е да се помоли Нар. Събрание за да отпусне втори единъ свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 250.857 лева.

Вслѣдствие на всичко това, съгласно съ мнѣнието на г-на М-ра на Финансиитѣ, споредъ отношението му отъ 17-й того № 54.947 и възъ основание чл. 32-й отъ закона за отчетностьта по бюджета, имамъ честь да молж Ваше Царско Височество да благоволите да разрѣшите, споредъ чл. 109-й отъ Конституцията, да се внесе въ настоящата сесия на Нар. Събрание тукъ приложениятъ законопроектъ.

Ст. София 20-й Ноември 1893 год.

Съмъ Господарю, на Ваше Царско Височество, най-покоренъ служитель и вѣренъ подданникъ.

М-ръ на Вжтрѣшнитѣ Работи: Ст. Стамболовъ.

„Вѣдомость

на длъжимитѣ суммы, за които нѣма кредити въ съотвѣтствующитѣ параграфи на бюджета по Министерството на Вжтрѣшнитѣ Работи за 1892 година.

№ по редъ	За смѣтка на		Опрѣдѣление на расходитѣ.	Отпустнжти подъ расписка		Неотпустнжти, но има документъ		Трѣбва да се иснска свърхсмѣтенъ кредитъ
	гл.	§§		лева	ст.	лева	ст.	
1	II	5	За канцелярски расходи (канцелярски потрѣбности, Държавенъ Вѣстникъ и други списания, телеграмми, пощенски посилки, печатание бланки, вѣдомости и пр., купувание и поправка мобили и покжщина, отопление и освѣтление, чистение) на Министерството, подвѣдомственнитѣ му учреждения, полиц. и погранична стража	4.126	15	10.873	85	15.000
2	II	6	За командировки по служебни дѣла и прѣмѣствания на чиновницитѣ отъ централното управление, окржжнитѣ управители и други служащи; стражари; пжтни и дневни пари на инструктори по обучението на стражата и на разни други лица, командировани по разпореждането на Министерството или подвѣдомственнитѣ му органи.	26.111	25	12.888	75	39.000
3	II	7	За наемъ помѣщения; незначителни поправки и приспособления въ помѣщенията на правителственнитѣ учреждения и стражата, както и за разноски по поддържание градини при тѣхъ; за направа кревати и сламеници за полицейската и погранична стража; исплащание квартирнитѣ пари	12.543	55	1.456	45	14.000
4	II	10	За храна на арестантитѣ въ полицейскитѣ затвори; купувание, кревати, постелки, завивки и пр. принадлѣжности по обдържание арестантитѣ	2.003	20	996	80	3.000
5	IV	16	За възнаграждение на лѣкаритѣ, които въ отсжтствие на окржжнитѣ и околийскитѣ лѣкари испълняватъ длъжноститѣ имъ	1.130	05	369	95	1.500
6	V	17	За канцелярски разноски, вѣстници и списания (на Санитарната Дирекция, Медицинский Съвѣтъ, лабораторията, болницитѣ, лѣкаритѣ, фелдшеритѣ и аптекитѣ), отопление, освѣтление и мобили на Санитарната Дирекция и лабораторията	384	60	7.615	40	8.000
7	V	18	За купувание и доставка мобили и покжщнина; облѣкло, завивки и постелки; пранье дрѣхитѣ, кжпание болнитѣ;					

№ по ред	За смѣтка на		Опрѣдѣление на расходитѣ	Отпустнжтя подъ расписка		Неотпустнжти, но има документъ		Трѣбва да се изиска свѣрхсмѣтенъ кредитъ
	гл.	§§		лева	ст.	лева	ст.	
			отопление и освѣтление болницитѣ, аптекитѣ и канцелярнитѣ на лѣкаритѣ; храна на болнитѣ	79.690	32	2.309	68	82.000
8	V	19	За разноски по погрѣбение умрѣлитѣ въ болницитѣ и възнаграждение на свещеницитѣ за разни трѣби . .	801	30	198	70	1.000
9	V	20	За купуване и доставяне лѣкарства, хирургически и химически инструменти и прибори, прѣвързачни срѣдства, парни дезинфекционни машини и пр.	5.819	15	31.180	85	37.000
10	V	21	За наемъ помѣщения на Санитарната Дирекция, болницитѣ, аптекитѣ и канцелярнитѣ на лѣкаритѣ: за незначителни поправки въ тия помѣщения: разноски по насаждания дървета въ градинитѣ при болницитѣ и поддържание на тия градини	11.552	95	1.447	05	13.000
11	V	23	За командировки и прѣмѣствания на лѣкаритѣ, фелдшеритѣ и служащитѣ по санитарното вѣдомство . .	29.035	95	1.964	05	31.000
12	V	26	За расходи по карантинни цѣли и за купуване парни дезинфекционни апарати.	4.310	80	689	20	5.000
13	VI	28	За поправки и поддържание памятницитѣ	50	—	50	—	100
14	—	—	За станжли разноски по храна, откарване и загуби за купуване стражарски конье	—	—	393	—	393
15	—	—	За разноски, по погрѣбение на покойний Д-ръ Ив. Богоровъ	—	—	864	—	864
			Всичко . .	177.559	27	73.297	73	250.857

гр. София, 1 Ноември 1993 год.

Министръ на Вжтр. Работи: Ст. Стамболовъ.

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

ЗА

свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 450.857 лева.

Чл. 1. Разрѣшава се на Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 450.857 лева.

Чл. 2. 200.000 лева отъ този свърхсмѣтенъ кредитъ да се отнесжтъ къмъ слѣдующитѣ параграфи въ бюджета на Министерството на Вжтрѣшнитѣ Работи за 1893 година: къмъ § 6—30.000 лева, къмъ § 8—50.000 лева, къмъ § 25—60.000 лева и къмъ § 33—60.000 лева, а 250.857 лева да се употрѣбжтъ за исплащание длъжнитѣ по разни параграфи отъ бюджета на сжщото Министерство за 1892 година сумми, за които не е имало прѣдвиденъ достатъченъ кредитъ.

Министръ на Вжтр. Работи: Ст. Стамболовъ.“

Прѣдсѣд.: Приема ли Нар. Събрание по принципъ прочетения законопроектъ? (Гласове: Приема). Който го неприема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Какъ желае Нар. Събрание, сега ли да стане второто му четение, или да се прѣпрати на надлѣжната коммисия? (Гласове: Да се прати на коммисията). Който не е съгласенъ да се прѣпрати на надлѣжната коммисия, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, ще се прѣпроводи на надлѣжната коммисия. Други съобщения нѣма.

Вториятъ въпросъ отъ дневния редъ, г-да прѣдставители, е, избирание коммисия по М-рството на Земледѣлието и Търговията.

Какъ желае Нар. Събрание, членоветѣ на тая коммисия да се прѣдлагатъ: отъ бюрото ли, или отъ г-да прѣдставителитѣ? (Гласове: Да се прѣдлагатъ отъ бюрото). Който не е съгласенъ да се прѣдлагатъ отъ бюрото, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, отъ бюрото ще се прѣдлагатъ членоветѣ за въ тая коммисия.

Отъ колко души членове да се състои тая коммисия? (Гласове: Отъ 15 души).

Д. Йовевъ: Азъ прѣдлагамъ отъ 10 души да се състои тая коммисия (Гласове: Съгласни).

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение тая коммисия да се състои отъ 10 души. Намѣрва ли Нар. Събрание, че 10 души сж достатъчно за въ тая коммисия, или не? (Гласове: Малко сж. Други гласове: Стигатъ 10 души).

Л. Дуковъ: Азъ прѣдлагамъ да бждатъ 20 души членове въ тая коммисия.

Ст. Кассабовъ: Азъ прѣдлагамъ отъ всѣки окржгъ да има по единъ прѣдставитель въ тая коммисия. И понеже имаме 22 окржга, 22 души да се изберѫтъ, та да могѫтъ да се раздѣлѫтъ на двѣ секции.

П. Стаменковъ: Азъ мислѭ, че прѣдложеното отъ г-на Д. Йовева число на членоветѣ за въ тая коммисия е достатъчно, стига да се събиратъ.

Л. Дуковъ: Малко сѫ 10 души, г-да прѣдставители, защото може би нѣкои отъ тѣзи които ще се изберѫтъ за въ тая коммисия да сѫ избрани и въ други коммисии, та не ще могѫтъ да присѫтствуватъ на засѣданията. Може би нѣкои да отсѫтствуватъ по други нѣкои причини, тъй щото ще останѫтъ малцина и не ще могѫтъ да засѣдаватъ. За туй, азъ се присъединявамъ къмъ прѣдложението на г-на Кассабова, щото да бѫдѫтъ 22 души, като отъ всѣки окржгъ се избере по единъ членъ въ тая коммисия.

Д. Йовевъ: Иматъ право онѣзи, г-да прѣдставители, които мислѭтъ, че коммисията по земледѣлието и търговията трѣбва да се състои отъ по-вече членове; но азъ намирамъ, че 22 души сѫ много. Като оттеглямъ първото си прѣдложение за 10 души, азъ мислѭ, най добрѣ ще бѫде, ако Нар. Събрание приеме, щото тая коммисия да се състои отъ 15 члена и да се прѣдлагатъ отъ бюрото.

Л. Дуковъ: Азъ настоявамъ да бѫдѫтъ, както казахъ по-прѣди 22 души, защото въ тая коммисия ще се разискватъ въпроси по земледѣлието и търговията. Тая коммисия е важна, зарадъ туй трѣбва да бѫдѫтъ повече души членове въ неѭ, за да може да се раздѣли на двѣ секции.

Прѣдсѣд: Желае ли още нѣкой да говори по тоя въпросъ?

Кр. Мирски: Най-добрѣ ще бѫде да изберемъ 15 души членове въ тая коммисия (Гласове: Прието. Други гласове: Малко сѫ).

Прѣдсѣд.: Има три прѣдложения по въпроса: отъ колко души да се състои коммисията по М-рството на Търговията и Земледѣлието. Първото е на г-на Д. Ювевь, който прѣдлага, коммисията да се състои отъ 10 души, но послѣ го оттегли и прѣдложи да се изберѫтъ 15 души: второто на г-на Л. Дукова да се състои отъ 20 души, но и той го оттегли, защото се присъедини къмъ прѣдложението на г-на Ст. Кассабовъ, на когото прѣдложението бѣше, коммисията да се състои отъ 22 души. Слѣдователно, оставатъ само двѣ прѣдложения. Първото е, коммисията да се състои отъ 15 души, а второто е, да се състои отъ 22 души. Ще се вотира най-напрѣдъ първото прѣдложение. Който не е съгласенъ, щото тая коммисия да се състои отъ 15 души, да си вдигне ржката. (Болшинство). Слѣдователно, коммисията ще се състои отъ 22 души.

Понеже Нар. Събрание възложи на бюрото, да указва лицата, които ще трѣбва, да бѫдѫтъ избрани за членове на тая коммисия, то до гдѣто да се напишѫтъ имената на всичкитѣ лица, които бюрото мисли, че трѣбва да бѫдѫтъ избрани, трѣбва малко врѣме; за туй давамъ 5 минути отдихъ.

(Слѣдъ почивка).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се продължава. Споредъ както се исказа Нар. Събрание, бюрото ще прѣдлага лицата които ще бѫдѫтъ избрани за членове въ коммисията по М-рството на Търговията и Земледѣлието.

Бюрото прѣдлага г-на Ефтима Друмевъ за членъ въ тая коммисия. Който го неприема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Зах. Градинаровъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Ив. Стамболовъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Ст. Кассабовъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Геор. Пеневъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не приема). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Илия Стоковъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Х. Вас. Холевичъ за членъ въ тая коммисия. Който го неприема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Петра Чаушевъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Вас. Карагьозовъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Лазара Диновъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Хр. Сапунджиевъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Ст. Калчевъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Петра Шоповъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Х. Петъръ Х. Илиевъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Дим. Пѫшковъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Лазаръ Дуковъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Конст. Поповъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Хр. Дюкмеджиевъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Мл. Ивановъ за членъ въ тая коммисия Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Юр. Йоновъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Д. Йовевъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Хр. Н. Тодоровъ за членъ въ тая коммисия. Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

И тъй избрахѫ се 22 души за членове въ коммисията по Министерството на Търговията и Земледѣлието.

М-ръ П. Славковъ: Азъ не чухъ, въ тая коммисия има ли нѣкой отъ г-да мюсюлманитѣ прѣдставители?

Прѣдсѣд.: Нар. Събрание прие тѣзи лица — прие се да бѫдѫтъ 22 души и числото е напълнено. Ако желае нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ, може да направи прѣдложение за допълнение на коммисията.

М-ръ П. Славковъ: Не е злѣ, да се избере единъ членъ за въ тая коммисия, измежду г-да мюсюлманитѣ прѣдставители.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение да се прибави въ тая коммисия още единъ членъ.

М-ръ П. Славковъ: Прѣдлагамъ да се прибави още единъ членъ, и той да бѫде Ахмедъ Есадовъ.

Прѣдсѣд.: Приема ли Нар. Събрание още единъ членъ да влѣзе въ тая коммисия и на мѣсто 22 да станѫтъ 23 души. (Гласове: Приема). Който не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Значи, въ тая коммисия ще влѣзе още единъ членъ, и ще станѫтъ 23 души.

Има прѣдложение отъ г-на Министра на Търговията и Земледѣлието, въ тая коммисия да бѫде избранъ за членъ г-нъ Ахмедъ Есадовъ. (Гласове: Приетъ). Който не приема това прѣдложение, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневния редъ иде: трето четение на Закона за разрѣшение лихоимскитѣ дѣла въ Варненското и Силистренското окрѫжия.

Г-нъ докладчикътъ има думата.

Доклад. Кр. Мирски. (Чете):

„ЗАКОНЪ
ЗА
разрѣшение лихоимскитѣ дѣла въ Варненското и Силистренското окрѫжия.

Чл. 1. Лихоимскитѣ дѣла въ Варненското и Силистренското окрѫжия се разгледватъ отъ надлѣжнитѣ сѫдилища.

Чл. 2. Лихоимски записи сѫ онѣзи, по които се възразява, че съдържатъ лихва по-голѣма отъ дванадесеть на сто годишно.

Чл. 3. Лихоимски дѣла се считатъ онѣзи, които сѫ заведени или ще се заведѫтъ прѣдъ сѫдилищата по лихоимски записи, издадени по заеми сключени до освобождението на Княжеството отъ земледѣлци, жители на окрѫжията, означени въ чл. 1-й.

За такивсъ се считатъ и дѣлата, които сѫ заведени или ще се заведѫтъ по чл. 9-й на тоя законъ.

Чл. 4. Не само мировитѣ, но и окрѫжнитѣ и апелативнитѣ сѫдилища сѫ длъжни, както прѣди разглеждане дѣлото, тъй и слѣдъ изслушване обясненията на странитѣ, да склоняватъ сѫдящитѣ се на спогодба, и само въ случай на несполука да постановяватъ рѣшение.

Чл. 5. Лихоимскитѣ дѣла въ окрѫжнитѣ и апелативни сѫдилища се разглеждатъ съ участие на прѣдставитель отъ прокурорския надзоръ.

Чл. 6. Договорната лихва по лихоимскитѣ дѣла не може да бѫде по-голѣма, отъ дванадесеть на стотѣ годишно проста лихва; ако е уговорена по-голѣма, тя се намалява до дванадесеть на стотѣ. Тази лихва тече само до 24-й Декемврий 1883 год.

Чл. 7. Когато въ записа не е показанъ размѣрътъ на лихвата, а се възразява, че е била приложена лихва на капитала или е била платена, длъжникътъ има право да доказва, било чрѣзъ други записи, било чрѣзъ писма или тефтери, било чрѣзъ свидѣтели, било чрѣзъ распитване странитѣ, било най-послѣ чрѣзъ клѣтва, повечето незаконна лихва, която е приложена на капитала или е била платена, безъ да е означено това въ записа.

Чл. 8. Когато се докаже, че заемътъ е билъ направенъ съ по-голѣма лихва отъ показаната въ чл. 6-й, то повечето приложена на капитала или платена незаконна лихва, се спада отъ капитала, като се смѣта отъ деня въ който е била приложена на капитала или е била платена.

Ако капиталътъ се погаси съ повечето незаконна лихва, която се е приложила на него или е била платена, заимодавецътъ може да бѫде осѫденъ да повърне получената незаконна сумма съ нейнитѣ лихви отъ деня, въ който му е била заплатена

Чл. 9. Издаденитѣ, на основание чл. 939-й отъ Врѣменнитѣ Сѫдебни Правила, рѣшения отъ апелативнитѣ сѫдилища въ Княжеството по лихоимски дѣла и още не испълнени, се обезсилватъ и на заимодавцитѣ се прѣдоставя право да прѣдявятъ отново прѣдъ надлѣжния мирови или окрѫженъ сѫдъ исковетѣ, по които сѫ били постановени тѣзи рѣшения, безъ да се плаща сѫдебно мито, ако такова е било платено.

Чл. 10. По лихоимски дѣла, присѫденитѣ сумми съ сѫдебни рѣшения, издадени до влизанието и слѣдъ влизанието въ сила на тоя законъ, се исплащатъ найкъсно въ три години, като се смѣта за първитѣ рѣшения отъ 1 Януарий 1894 година, а за онѣзи, които ще се издадатъ, отъ влазянието имъ въ законна сила, като се плаща по една третя частъ всѣка година".

Прѣдсѣд.: Желае ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да говори по третото четение на тоя законъ?

Янко Чучарковъ: Г-да прѣдставители! На 17-й този мѣсецъ, когато се чете тоя законопроектъ на второ четение, мѣжду другитѣ прѣдставители, взехъ думата и азъ, за да подкрѣпя прѣложението на г-на Л. Дукова, който изказа мнѣние, щото тоя законъ да има сила и значение за цѣлото Българско Княжество. Лихварски дѣла има не само въ Варненското и Силистренското окржжия, но и въ другитѣ окржзи. (Шумъ. Прѣдсѣд.: Г-да! Тишина. Не му възразявайте, но го изслушайте, какво ще каже). Това азъ го направихъ съ цѣль за да укажа, че такива дѣла е имало и въ други окржзи, а не само въ Варненския и Силистренския окржзи. Като указахъ мимоходомъ, че ми се е случвало, когато съмъ билъ мирови сѫдия въ гр. Рахово, да съгледамъ и азъ подобни записи, които се отнасятъ къмъ тази категория, именно лихварски записи. Но понеже имаше тогава едно окржжно отъ М-рството на Правосѫдието, което окржжно съобщаваше на всичкитѣ сѫдебни учреждения, по повдигнатия отъ край черноморската страна въпросъ, че имало лихвари, които безбожно експлоатирали населението, М-рството, съ едно прѣдложение прѣдъ каммарата, тогава се завзело да отърве това население отъ тѣзи безбожни лихвари. Но въ това окржжно, М-рството не упоменаваше, въ кои именно окржжия трѣбва да се прилага това, именно спирането на подобни дѣла. Много окржжни и мирови сѫдилища, които се двоумѣха въ това окржжно, спирахѫ врѣменно такива дѣла, до когато изискахѫ обяснение отъ М-рството, за да имъ се разясни, трѣбва ли да се прилага и въ другитѣ окржжия това окржжно. М-рството до като обясни: трѣбва ли или не трѣбва да се прилага това окржжно, въ всичкитѣ окржжия, нѣкои мирови или окржжни сѫдилища, които имахѫ такива дѣла, не дадохѫ имъ ходъ, както и азъ това направихъ. На това мое говорение на 17-й того, за подкрѣпление прѣложението на г-на Дукова, г-нъ докладчикътъ Кр. Мирски възрази, че било се вършило беззаконие отъ страна на такива мирови сѫдии, като намѣкнѫ и за мене. До колко азъ съмъ вършилъ беззаконие, г-да прѣдставители, въ този случай, остава да сѫдите вие, но азъ ще кажа, че това е вършено като е разбирано така, както казахъ, окржжното прѣдписание на М-рството на Правосѫдието, и въ тоя случай никакво беззаконие не е вършено. Азъ съмъ на първото си убѣждение, именно че тоя законъ трѣбва да има значение, както за Варненско и Силистренско окржжия, тъй и за цѣлото княжество. . . .

Прѣдсѣд.: (Прѣкѫсва го). Молѫ ви г-нъ Чучарковъ! Направили ли сте прѣдложение, съгласно Правилника?

Янко Чучарковъ: Не съмъ направилъ.

Прѣдсѣд.: Тогава вашето прѣдложение не се взема въ внимание.

Има ли другъ нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да говори по тоя законъ? (Никой не иска думата). Понеже никой не желае да говори, ще дамъ на гласуване изцѣло закона на трето четение. Който не приема изцѣло на трето четение прочетения законъ за разрѣшение лихоимскитѣ дѣла въ Варненското и Силистренското окржжия, да си вдигне ржката. (Само двама вдигатъ). Само двама вдигатъ, слѣдователно законътъ се приема.

Слѣдъ това на дневния редъ иде: първо четение на законопроекта за задължителното прѣподаване на земледѣлието въ всичкитѣ наши срѣдни учебни завѣдения и духовни семинарии.

Г-да прѣдставители! Имамъ да ви обявѫ, че неправилно е билъ поставенъ тоя законопроектъ на дневния редъ. Той не може да бѫде приетъ и туренъ на дневния редъ, съгласно Конституцията, до гдѣто не се подпише отъ една четвъртина отъ присѫтствующитѣ прѣдставители. На мѣсто да бѫдатъ 36 души подписани, тукъ има само 16 подписа. Г-нъ инициаторътъ на тоя законопроектъ трѣбва да продължи подписката, да го напечати отново и тогава да го внесе тукъ. Тъй щото, законопроектътъ, неможе да се разгледва, до гдѣто инициаторътъ не се съобрази съ Конституцията, споредъ която, всѣки законопроектъ или прѣдложение, внесени въ Нар. Събрание отъ единъ прѣдставитель, трѣбва да бѫдатъ подписани отъ една четвъртина отъ присѫтствующитѣ прѣдставители.

Петръ Стаменковъ: Мосто прѣдложение е подписано отъ 33 души. Азъ завчера го поднесохъ на подпрѣдсѣдателя г-на Хр. Никифоровъ. Погрѣшно е напечатано само съ 16 души.

Прѣдсѣд.: Напечатаното прѣдложение има само 16 подписа. Ние неможемъ да гледаме нищо друго, освѣнъ това, което е напечатано.

К. Поповъ: Г-да прѣдставители! Съ г-на Д. Йовева имаме внесенъ единъ законопроектъ, който по принципъ е приетъ и бѣше рѣшено отъ Събранието, да се внесе на разглеждание въ една смѣсена коммисия, съставена отъ коммисинтѣ по м-рствата на Финансинтѣ и Нар. Просвѣщение. Понеже сега М-рството на Земледѣлието и Търговията е вече съставено и има избрана коммисия, азъ мислѫ, че вмѣсто финансовата коммисия, да се приеме нашиятъ законопроектъ да се разгледа отъ коммисията по Народното Просвѣщение и оная по Земледѣлието и Търговията. Това е станѫло по рѣшение на Събранието, разбира се, съ рѣшение трѣбва да се отмѣни.

Кр. Мирски: Г-да прѣдставители! Азъ мислѫ, че нѣма необходимость да се измѣнява рѣшението на Нар. Събрание, но можемъ само да го допълнимъ. По тая причина, тоя законопроектъ се внесе въ съединеното присѫтствие на Финансовата коммисия и оная по Народното Просвѣщение, защото той се коснува и до налагание на даждия. Азъ прѣдлагамъ, тоя законопроектъ да се разгледа пакъ отъ тия двѣ коммисии, но да се присъедини къмъ тѣхъ и коммисията по М-рството на Земледѣлието и Търговията.

Прѣдсѣд.: Г-да прѣдставители! Дневниятъ редъ е исчерпанъ. Ако г-нъ Поповъ, или г-нъ Мирски искатъ да направѫтъ нови прѣдложения, които да се турѫтъ на дневния редъ за идущето засѣдание, сега могатъ да ги прѣдставѫтъ, когато запитамъ именно: какви прѣд-

ложения и какви въпроси искатъ г-да прѣдставителитѣ да се турятъ на дневния редъ за идущето засѣдание.

З. Градинаровъ: Туй, което иска г-нъ Поповъ и на което възрази г-нъ Мирски, нито е прѣдложение, което можи да се постави на дневния редъ, нито е въпросъ, за когото да се иска специално разрѣшение отъ Нар. Събрание. Най-напрѣдъ, г-нъ Йовевъ и г-нъ Поповъ внесохѫ прѣдложение съ законодателенъ характеръ; Нар. Събрание рѣши по нѣмание Министерство на Земледѣлието и Търговията, да се внесе тоя законопроектъ за разглеждание отъ съединеното присѫтствие на коммисиитѣ по министерствата на Финансиитѣ и Народното Просвѣщение. Но сега щомъ се образува ново министерство специално по тоя клонъ, азъ мислѭ, че казаното отъ г-на Попова е съвършенно правилно, щото тоя законопроектъ да се отнесе къмъ коммисията по Министерството на Земледѣлието и Търговията. Да се туря на дневния редъ нѣкакво прѣдложение по тоя въпросъ, нѣма защо. Тоя въпросъ е внесенъ въ друга коммисия, само по нѣмание Министерство на Земледѣлието и Търговията.

Ето защо мислѭ, че Нар. Събрание нѣма да направи грѣхъ, ако приеме прѣдложението на г-на Попова, да се отнесе неговия проектъ къмъ коммисията по Министерството на Земледѣлието и Търговията.

Прѣдсѣд.: Имамъ да забѣлѣжѫ на г-на Градинарова, че прѣдложението на г-на Попова, трѣбва да се тури на дневния редъ, защото Нар. Събрание е приело едно рѣшение, а за да се измѣни съ друго, трѣбва да се тури на дневния редъ и да се разисква. Мнѣнието на г-нъ Мирски е: при другитѣ коммисии, да се присъедини и коммисията по Министерството на Земледѣлието и Търговията; вашето мнѣние бѣше: въпросний законопроектъ да се внесе на право въ коммисията по Министерство на Земледѣлието и Търговията. Слѣдователно, по тоя въпросъ може би ще има различни още мнѣния, които ще се искажѫтъ отъ г-да прѣдставителитѣ. За туй, молѭ г-да прѣдставителитѣ, да се произнесѫтъ желаѭтъ ли да се тури на дневния редъ за идущето засѣдание, разискването на въпроса: да ли да се видоизмѣни коммисията или да се състави друга, по законопроекта внесенъ по инициативата на г. г. К. Поповъ и Д. Йовевъ.

Кога желае Нар. Събрание да се разисква тоя въпросъ, сега или въ идущето засѣдание? (Гласове: Сега. Други гласове: Въ идущето засѣдание). Който желае сега да се разгледа тоя въпросъ, да си вдигне рѫката. (Болшинство). Слѣдователно, Нар. Събрание желае сега да се разгледа тоя въпросъ.

Г-нъ К. Поповъ има думата.

К. Поповъ: Азъ повтарямъ да кажѫ, че рѣшението на Нар. Събрание трѣбва да се видоизмѣни така: вмѣсто Финансовата коммисия и коммисията по Народното Просвѣщение, да се каже, коммисията по Народното Просвѣщение, заедно съ коммисията по Министерството на Земледѣлието и Търговията, да се занимае съ изучването на въпросния законопроектъ.

Прѣдсѣд.: Желае ли нѣкой да говори по тоя въпросъ? (Никой не иска думата). Понеже никой не желае да говори, ще дамъ на гласувания въпросътъ.

Има прѣдложение отъ страна на г-на Попова, щото къмъ коммисията по Народното Просвѣщение, да се присъедини и коммисията по Министерството на Земледѣлието и Търговията, за да разгледатъ въпросния законопроектъ.

Приема ли Нар. Събрание прѣдложението на г-нъ К. Поповъ? (Гласове: Приема). Който го приема, да си вдигне рѫката. (Болшинство). Приема се.

Кр. Мирски: Тъй като единъ отъ членоветѣ на коммисията по Министерството на Правосѫдието бѣше назначенъ отъ Негово Царско Височество за Министръ на Правосѫдието, азъ молѭ вмѣсто него да се избере другъ членъ. Тая коммисия има и други работи, за туй трѣбва да се допълни, толкова повече, че не е многочисленна.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Мирски прѣдлага да се избере още единъ членъ за коммисията по Министерството на Правосѫдието. Приема ли Нар. Събрание това прѣдложение? (Гласове: Приема). Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане изборътъ? (Гласове: Сега). Който не е съгласенъ сега да стане избора на единъ членъ за коммисията по Министерството на Правосѫдието, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Значи, сега ще стане избора.

Желае ли Нар. Събрание само да прѣдложи този членъ, или да се прѣдложи отъ бюрото? (Гласове: Отъ бюрото). Който не приема, бюрото да прѣдложи тоя членъ, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Значи, ще се прѣдложи отъ бюрото.

Прѣдлага се отъ страна на бюрото г-нъ Ив. Мандиковъ за членъ въ коммисията по Министерството на Правосѫдието. Който го не приема, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Приема се.

Има ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да прѣдлага нѣщо за дневния редъ на идущето засѣдание?

П. Стаменковъ: Азъ молѭ моето прѣдложение да се напечати отново съ всичкитѣ подписи и за идущето засѣдание да се постави на дневния редъ.

Ан. П. Семерджиевъ: Молѭ да се тури на дневния редъ за идущето засѣдание, *докладъ отъ разни коммисии*, защото по никой начинъ не е възможно да докладватъ другитѣ коммисии. Въ Сѫбота е опрѣдѣлено да докладва прошетарната коммисия, а другитѣ коммисии не могѫтъ да докладватъ, За туй за идущето засѣдание да се тури на дневния редъ: *докладъ отъ разни коммисии*.

Прѣдсѣд.: За идущето засѣдание на дневния редъ ще имаме: първо четание на съобщенитѣ днесь законопроекти и послѣ доклади отъ разнитѣ коммисии, споредъ прѣдложението на г-нъ Семерджиева.

Йор. Йоновъ: Понеже има доста натрупани прошения, както отъ тази, така и отъ миналитѣ години, азъ молѭ Нар. Събрание да се съгласи, щото и въ Четвъртъкъ, който е неприсѫтственъ день за насъ, да има засѣдание, въ което да се докладватъ само прошения.

Кр. Мирски.: Г-да прѣдставители! Не е пръвъ пѫть, гдѣто се заявява въ Нар. Събрание, че прошетарната коммиссия е твърдѣ много натрупана съ работа. Мнозина отъ г-да прѣдставителитѣ заявяватъ, че достатъчно било само въ Сѫббота да се разглеждатъ прошения, защото се раздавало милость. Г-да прѣдставители! Има такива прошения въ прошетарната коммисия — азъ безъ да съмъ членъ въ тая коммисия ималъ съмъ случай да ги разгледамъ — отъ които ни най-малко неможе да се заключи, че хората искатъ милость. Има прошения за даване потикъ на народната промишленность; има прошения за натурализация, даже отъ лица отъ българско происхождение, на които и днесь нѣкои общински управления отказватъ да даватъ свидѣтелства за българско подданство. Азъ молѭ, за улеснение работата на прошетарната коммисия, да се отдѣлѭтъ всички прошения за подданство, и да се прѣпроводѭтъ въ коммисията по М-рството на Правосѫдието, отъ вѣдомството на което е въпросътъ за подданството, както и дѣйствующия днесь Законъ за подданството е издаденъ отъ това министерство. Като правѭ това прѣдложение, отъ васъ зависи, днесь или въ слѣдующето засѣдание да се разисква.

Имамъ още това да добавѭ, че може да ми се възрази, какво Законътъ за българското подданство не е въ сила. Азъ това отричамъ. Днешниятъ законъ за българското подданство е въ сила, ако и да е гласуванъ отъ Държавния Съвѣтъ, но както и да е, законъ е. Азъ пакъ повторно молѭ прошенията за подданство да се прѣпроводѭтъ въ коммисията по М-рството на Правосѫдието и да се докладватъ въ всѣко засѣдание.

Юр. Ионовъ: Отказвамъ се.

Х. В. Холевичь: Тъй като прѣдмѣтъ на разискване сѫ прошенията, и, като г-нъ Мирски каза, тия прошения, които сѫ за подданство, да се отдѣлѭтъ и да се прѣпроводѭтъ на коммисията по Министерството на Правосѫдието, азъ мисліѭ, че не ще бѫде злѣ и тия прошения, които сѫ по земледѣлие и индустрия, да се отнесѫтъ къмъ коммисията по М-рството на Земледѣлието и Търговията.

К. Поповъ: Азъ мисліѭ, че най-хубаво ще бѫде прошенията, които се испращатъ на прошетарната коммисия, да бѫдѫтъ распрѣдѣлени така: прошения които сѫ за подданство, да минѫтъ къмъ коммисията по М-рството на Външнитѣ Дѣла; прошения, които сѫ за намаляване и опрощаване на данъци — къмъ финансовата коммисия, и прошения, които се касаѭтъ до раздѣлението и присъединението на общини — къмъ коммисията по М-рството на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла. Така щото, отъ прошетарната коммисия нѣма да има и нужда. По-добрѣ е прошенията да бѫдѫтъ раздѣлени на разнитѣ коммисии.

Ив. Стойновъ: Г-да прѣдставители! Имаме Вѫтрѣшенъ Правилникъ, който опрѣдѣлѭ, колко и какви засѣдания, трѣбва да държи Нар. Събрание. За да може да се измѣни Правилникътъ, трѣбва тия, които правѭтъ сега разни прѣдложения, да направѭтъ формално прѣдложение за измѣнение на членъ 1 й отъ Правилника. Друго-яче неможе да имаме гармония въ рѣшенията си. За туй, по-добрѣ е, който прѣдлага въ Четвъртъкъ да имаме засѣдание и да се разгледватъ прошения, да направи прѣдложение, да се разисква, и тогава да се рѣши да ли ще имаме въ Четвъртъкъ засѣдание или не.

Дим. Кознички: Азъ това искахъ да кажѭ. Ще помолѭ обаче Събранието да се съгласи, да се тури на дневния редъ тоя въпросъ. Сѫщеврѣменно благодарѭ на г-на Мирски, защото обясни, какъ стои работата. Понеже имаме Правилникъ, когото ще нарушимъ, ако се рѣши сега тоя въпросъ, то за да не става това, подобрѣ е да се остави за идущето засѣдание. Моето мнѣние е, че много добрѣ ще стане, ако се разнесѫтъ прошенията по разнитѣ коммисии.

Б. Поповъ: Г-нъ Стойновъ и Кознички казватъ, че щѣлъ да се измѣни чл. 1-й отъ Вѫтрѣшния Правилникъ, но види се тѣ не сѫ прочели послѣднята часть на сѫщия членъ, а сѫ прочели само първата. Тамъ е казано: (Чете) „но то — Събранието — може да рѣши, ако намѣри за нуждно, да държи и повече засѣдания". Прѣдъ видъ на туй, че зависи отъ Събранието да рѣши, кога да има засѣдание, то може да земе рѣшение, да има засѣдание не само въ Четвъртъкъ, но и въ Недѣля. Искамъ да кажѭ, че Правилникътъ никакъ не се нарушава, защото е прѣдоставено на Нар. Събрание да рѣшава, кога да има засѣдания.

Прѣдъ видъ на това, азъ мисліѭ, че нѣма нужда отъ особенно прѣдложение за измѣнение на Правилника.

Ан. П. Семерджиевъ: Г-нъ Б. Поповъ може да има яплѫшлѫкъ, защото казано е въ Правилника, че Нар. Събрание може да има и повече засѣдания; но за прошенията изрично е казано, че се разгледватъ само въ Сѫббота. Други засѣдания може да има повече, но не за прошения, а по други въпроси. Слѣдователно, азъ се присъединявамъ къмъ прѣдложението на г-на Стойнова, че трѣбва да се направи особенно прѣдложение за измѣнението на чл. 1-й отъ Вѫтрѣшния Правилникъ.

К. Диновъ: Г-да прѣдставители! Повдигнѫтиятъ въпросъ отъ г-на К. Поппова е умѣстенъ. Практиката отъ минѫлитѣ години е била, че сме приемали въ Нар. Събрание, да се туря на дневния редъ докладъ отъ разни коммисии. Прошетарната коммисия докладва прошения само въ Сѫббота, така щото, ако тѣ се отдѣлѭтъ както се прѣдлага, и се приеме отъ Нар. Събрание едно рѣшение, да се туря всѣки день на дневния редъ и доклади отъ разни коммисии, ще може да се докладватъ тия прошения слѣдъ свършването на дневния редъ. Да се уничтожи коммисията е добрѣ, защото е една коммисия, която, като докладва, трѣбва да присѫтствуватъ всичкитѣ министри; защото има разни прошения и като вземе единъ докладчикъ да изучва нѣкои отъ тѣхъ, трѣбва да вика и М-ра да присѫтствува въ коммисията. Г-да м-ритѣ не могѫтъ да присѫтствуватъ всѣкога и като се яви единъ докладчикъ да докладва и

М-рътъ казва, че азъ за такова нѣщо нѣмамъ извѣстие, а когато М-рътъ присѫтствува при разглеждането на специални по неговата работа въпроси, ще се разглеждатъ и прошения и тогава ще излиза работата инъкъ. Тъй щото, азъ поддържамъ мнѣнието на г-на Поппова, да се уничтожи коммисията и всички прошения ще отидѫтъ въ разнитѣ коммисии по разнитѣ м-ства и по̀скоро ще може да се разгледватъ и докладватъ.

Б. Попповъ: Г-нъ Семерджиевъ по прѣди каза, че азъ съмъ билъ янлѫшъ. Азъ не съмъ, а той самъ е янлѫшъ. Той е, който прѣдложи прѣди 2 минути това дѣление и той излиза непослѣдователенъ. Той прѣдлага и въ другитѣ дни да се докладватъ прошения. Това прѣдложение се прие отъ Нар. Събрание, а сега казва, че имало день опрѣдѣленъ, Сѫбота, за докладване прошения. Защо по̀-напрѣдъ не е обърнѫлъ внимание на члена, който казва, че въ Сѫбота се докладватъ прошения, а отъ послѣ излиза и казва, че не било добрѣ всѣки день да се докладва. Това за обяснение на г-на Семерджиева.

Кр. Мирски: Подиръ това, което се говори отъ много други, имамъ малко да кажѫ. Като бивши членъ на коммисията за изработване настоящия Правилникъ и други правилници коммисията като е турила деня въ Сѫбота да се разглеждатъ прошения, никакъ не е мислила, че въ другъ день не може да се разглеждатъ. Това искахъ да кажѫ.

Ив. Стойновъ: За обяснение, г-да прѣдставители, нека г-нъ Божилъ Попповъ прочете забѣлѣжката къмъ чл. 39-й отъ Вѫтр. Правилникъ.

Прѣдсѣд.: По подигнѫтия въпросъ има двѣ прѣдложения. Първото е на г-на Юрдана Йоновъ, а второто е на г-на Мирски. Молѫ г-на Йонова да формулира прѣдложението си, както и г-нъ Мирски.

Юр. Йоновъ: Ако се приеме, че прошетарната коммисия не трѣбва да сѫществува, то азъ се присъединявамъ къмъ прѣдложението на г-на К. Поппова и нѣма нужда тогава да се казва и въ Четвъртъкъ да се докладватъ прошения; защото въ дневния редъ ще се обявява, че слѣдъ прочитание — или разисквание еди-какъвъ проектъ, ще се докладватъ прошения. Но ако се неприеме това прѣдложение да се уничтожи прошетарната коммисия — ще молѫ Нар. Събрание, прѣдъ видъ на това, че сѫ се натрупали много прошения отъ по̀минѫлитѣ сессии и въ сегашната, то да се докладватъ прошения и въ Четвъртъкъ.

Прѣдсѣд.: Молѫ г-на Йонова да формулира прѣдложението си.

Юр. Йоновъ: Отказвамъ се отъ моето прѣдложение и се присъединявамъ къмъ прѣдложението на г-на Поппова.

К. Попповъ: Г-да прѣдставители! Мислѫ, че по̀напрѣдъ трѣбваше да се произнесемъ: да ли това прѣдложение трѣбва да стане съгласно Правилника, както каза г-нъ Стойновъ, или не, и щомъ се рѣши, тогава ще формулирамъ прѣдложението си.

Прѣдсѣд.: Ще се каже и г-нъ Попповъ се отказва отъ прѣдложението си.

Кр. Мирски: Моето прѣдложение формулирамъ така: „Прошенията, постѫпили въ прошетарната коммисия, относително натурализация, да се прѣдадѫтъ въ коммисията по М-ството на Правосѫдието, отъ вѣдомството на което е и закона за Българското поддан-ство“. Защото въ едно отъ минѫлитѣ засѣдания се рѣши, че ние при даването на Българско подданство, трѣбва да гледаме нашитѣ закони. Ние имаме Законъ за поддан-ство, той е по вѣдомството на Правосѫдието; слѣдо-вателно, коммисията по Правосѫдието трѣбва да раз-гледва прошенията за поддан-ство. Може и прошетарната коммисия да ги прѣгледва, защото споредъ Правилника не може да се уничтожи, но за улеснение на прошетарната коммисия, азъ молѫ, щото прошенията за поддан-ство, които сѫ твърдѣ много, да се прѣдадѫтъ въ коммисията по М-ството на Правосѫдието.

Прѣдсѣд.: Г-да прѣдставители! Г-нъ Юрданъ Йо-новъ се отказа отъ прѣдложението, както и г-нъ К. Попповъ; остава слѣдователно само прѣдложението на г-на Мирски, което се състои въ това, че отъ прошетарната коммисия да се отдѣлѫтъ прошенията за под-данство и да се дадѫтъ на коммисията по М-ството на Правосѫдието. Кога желае Нар. Събрание да се раз-рѣши този въпросъ? (Гласове: Въ идущето засѣда-ние). Който желае сега да се разгледа, да си вдигне рѫката. (Никой не вдига). Тогава остава да се тури на дневния редъ за идущето засѣдание.

Засѣданието се закрива.

(Затворено въ $3^3/_4$ часа слѣдъ обѣдъ).

Прѣдсѣдатель: **Д. Петковъ.**

Секретари: **Зах. Градинаровъ.**, **Д-ръ А. Сарѫ-Ивановъ.**, **Д-ръ Т. Гатевъ.**, **Георги Попповъ.**, **Андрей Башевъ.**, **Крьстю Мирски**

Подпрѣдсѣдатели: **Хр. П. Никифоровъ**, **М. Милевъ.**

Секретари: **Д-ръ Л. Золотовичъ.**, **Д. Йовевъ.**, **Т. Шунтовъ.**, **П. Ц. Карамаждраковъ.**, **Ст. Калчовъ.**

За Началникъ на Стенографическото Бюро: **Хр. П. Константиновъ.**